

RIIKLIKE MAJANDUSKATSETE TULEMUSED

SUVINISU

Katse teostasid: Ülla Põldur PMK Viljandi Katsekeskus
Loona Isak PMK Kuusiku Katsekeskus
Jüri Kukk PMK Võru katsejaam
Tiia Kangor Jõgeva Sordiaretuse Instituut

SUVINISU / SPRING WHEAT

Triticum aestivum L.

Soovitusliku sordilehe suvinisu sordid

Varased

'Helle' keskmise saagi ja haiguskindlusega, keskmise 1000 tera massi, hea seisukindluse ja kõrge kleepvalgu sisaldusega.

'Manu' keskmise saagi ja 1000 tera massiga, nakatub jahukastesse ja pruunroostesse, hea seisukindlusega, kõrge langemisarvu ja kõrge kleepvalgu sisaldusega. Sobib kasvatamiseks ka happelistel muldadel.

Hilised

'SW Estrad' väga hea saagi ja hea seisukindlusega, suhteliselt haiguskindel, keskmise 1000 tera massiga, madala proteiinisalduse ja ebastabiilse langemisarvuga, kleepvalgu sisaldus keskmine.

'Zebra' väga hea saagi ja hea seisukindlusega, suhteliselt haiguskindel, suure 1000 tera massiga, kleepvalgu sisaldus keskmine.

'Triso' väga hea saagi ja hea seisukindlusega, nakatub haigustesse, keskmise- suure 1000 tera massiga, kleepvalgu sisaldus keskmine.

'Vinjett' väga hea saagi ja hea seisukindlusega, põuakartlik, keskmise- suure 1000 tera massiga, kleepvalgu sisaldus keskmine.

2008. a. Eesti sordilehte võetud uued suvinisu sordid

'KOH 5811' (Werbena) hiline, keskmise saagiga, seisukindel. Keskmiste kvaliteedinäitajatega – korralik proteiinisaldus, optimaalne mahukaal, sobiv gluteenindeks, hea kleepvalgu kvaliteet, ebastabiilne langemisarv, väike TTM. Nakatub jahukastesse. Vajab keemilist haiguste tõrjet. Katseaastad 2007, 2008.

'Tybalt' hiline, keskmise saagiga, seisukindel. Heade kvaliteedinäitajatega – korralik proteiinisaldus, optimaalne TTM, sobiv mahukaal, optimaalne kleepvalgusisaldus, sobiv gluteenindeks. Haigustesse nakatub keskmiselt. Katseaastad 2007, 2008.

'Uffo' hiline, suure saagiga, pika kõrrega seetõttu veidi lamanduv. Rahuldavate - heade kvaliteedinäitajatega – optimaalne mahukaal, hea kleepvalgu sisaldus, soodsal aastal kõrge langemisarv, keskmine TTM, madal proteiinisaldus, madal - rahuldav gluteenindeks. Haigustesse nakatub keskmiselt. Sobib söödaniuks. Katseaastad 2007, 2008.

'WvB540-06' hiline, suure saagiga, seisukindel. Rahuldavate kvaliteedinäitajatega – sobiv TTM, korralik proteiinisaldus, sobiv mahukaal, madal langemisarv, optimaalne kleepvalgusisaldus, madal- optimaalne gluteenindeks. Haigustesse nakatub keskmiselt. Sobib söödaniuks. Katseaastad 2007, 2008.

Suvinisusortide levik 2008*

Sort	Tunnustatud pind, ha	Sort	Tunnustatud pind, ha
Triso	240,57	Tybalt	76
Zebra	227,28	Monsoon	69,5
SW Estrad	173,9	Helle	10
Trappe	127,88	Azurite	9,3
Vinjett	98,88	Granary	9,16
Mooni	73,12	Manu	6

*Vastavalt Taimetoodangu Inspektsiooni põldtunnustamise andmetele

Katse agrotehnika

Katseaasta 2008	Viljandi		Võru	
Mullastik	LP (g) /ls		LP /ls ²	
Eelvili	kaer		suviteravili	
Külvinorm	600 id tera m ²		600 id tera m ²	
Külvi kuupäev	23.04.08		29.04.08	
Väetis(TA/ha); väetamise kuupäev				
N-P-K;	81-18-56	22.04.08	92-24-63	28.04.08
N	20	20.06.08	10	11.06.08
Taimekaitse: l/ha; kg/ha/ Töötlemise kuupäev				
Arrat			0,1	04.06.08
Sekator 375 OD+	0,125	22.05.08		
Input 460 EC*	0,8	22.05.08		
Prosaro*	0,75	16.06.08		
Fandango*			0,8	26.06.08
Decis Mega	0,125	22.05.08		
Fastac	0,2	6.05.08		

Katseaasta 2008	Kuusiku		Jõgeva	
Mullastik	Ko /ls ³		KI /ls	
Eelvili	oder		kartul	
Külvinorm	600 id tera m ²		600 id tera m ²	
Külvi kuupäev	28.04.08		29.04.2008	
Väetis(TA/ha); väetamise kuupäev				
N-P-K;	80-21-55	24.04.2008	90-20-38	26.04.2008
N	30	10.06.2008	11	12.06.2008
Taimekaitse: l/ha; kg/ha/ Töötlemise kuupäev				
Sekator 375 OD+			0,15	26.05.2008
Granstar Preemia 50 SX	0,02	3.06.2008		
Primus	0,06	3.06.2008		
Input 460 EC*	0,8+0,8	13.06.2008	21.07.2008	0,9
Proteus				19.06.2008
Fastac	0,15	07.05.08	0,6	26.05.2008

* - F1 = faktor 1 – tehtud haiguste tõrje / sprayed with fungicide

- F2 = faktor 2 – ilma haigustõrjeta / without spraying

2008. a suvinisu katseandmed

Sort Variety	Saagikus, kg/ha Yield, kg/hect								1000 tera mass, g 1000 kernel weight, g			
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva		Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F1	F1	F1
405-95-4b	4290	3679	3754	4541	4549	4361	4357	4228	38,2	40,5	39	35,9
Albina	5186	4425	5672	5670	5546	4882	4161	3988	40,6	41,7	38,7	36,8
Granny	5751	5142	5780	6327	7314	6472	5391	5622	36,5	37,7	37,7	30,9
Helle	4915	3856	5400	5535	6005	5320	5321	5529	29,5	30,2	30,1	26,1
Hewilla	5922	4443	5891	6144	6900	6156	5929	5720	37,6	40,8	39,2	34,1
KOH 5811	6229	4242	5607	5762	6831	5597	4961	4731	31	30,6	27,1	28
KOH 5593	6165	4644	5511	6315	5826	5530	5822	4657	43,2	44,1	39,2	39
LP 698.02	6150	4414	6416	6115	6196	5393	5373	4704	39	38,8	31	32,7
Manu	5351	3645	4296	4824	5955	4750	4988	5386	32	30	28,8	28,8
SCHW 420-97-3	6459	4928	6346	6691	7401	6322	6399	6268	30,7	33,5	31,5	27,1
SW 43392	5233	3960	5188	5025	6713	5275	5036	4231	24,7	26,4	28,5	22,7
SW Estrad	5492	4754	5520	6379	7006	5552	5812	5041	31,4	32,2	32	29,6
Triso	5999	4712	6168	6117	6241	6256	6084	5441	31,8	34,7	29,7	29,5
Tybalt	0	3725	6451	6273	5884	5228	5352	4801	0	37,4	30,1	29,5
Uffo	5283	5057	6687	6513	7186	6752	6608	4946	35,2	37	32,2	30,5
Vinjett	5876	4273	5587	5973	6304	5511	5819	5255	32,4	33,4	31,7	28,9
WvB540-06	0	5179	6036	6148	7194	5875	4570	4602	0	42,6	39,3	33,3
Zebra	0	4412	5305	5651	6184	5317	5458	5776	0	35,4	41,6	29,6
PD5% (LSD)	624,4	352,6	364,6	708,9	271,8	229,8	506,5	549,4				

0 – prakeeritud / failed

Sort Variety	Taimede kõrgus, cm Height of plants, cm							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	69,3	70	72,5	74,5	80	76,3	69,5	71,3
Albina	87,8	86,5	87	85	92,3	90,8	91,3	89,5
Granny	80	79,5	73,8	77	85	78,3	79	81
Helle	76,8	74,5	70,3	83,5	85,8	85,3	75,5	78,8
Hewilla	82,5	87	81,3	85,3	93	93,5	79	88
KOH 5811	78	74	69,8	72,5	75,5	73,8	72,5	72,3
KOH 5593	91	87,5	72,3	84,5	89,5	91	80,5	83,3
LP 698.02	76,5	78	76	80,8	72,8	70,5	73,3	73,8
Manu	99	83,5	74	91,3	88	93,8	82	82,8
SCHW 420-97-3	78,5	73,5	70	77	80,8	77,8	73,5	76,3
SW 43392	75,5	73,5	66,8	75,5	78,3	76,8	69	71,3
SW Estrad	82,5	88,5	82	90	80,5	79,5	84	83,3
Triso	79	80	77,3	89,5	81	80,3	79	80,3
Tybalt	0	70	75	80,8	72,5	66,3	75,8	76,3
Uffo	84,5	90,5	83,5	86,5	88,5	86,5	88,5	83,8
Vinjett	86	87,5	83,3	91,8	92,3	88	83	82,3
WvB540-06	0	85,5	78,8	86,8	82,3	77,8	77,5	77,8
Zebra	0	82,5	85	89,3	91,3	87,8	81,3	84,3

Sort Variety	Lamandumine, 1-9 p (1=ei lamandu) Lodging, 1-9 p (1=not lodged)							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	1	1	1	1	1	1	1	1
Albina	1	1,5	1	1	3	3	8	8
Granny	1	1,5	1	1	1	1	6,5	6
Helle	1	1	1	1	1	1	1	1
Hewilla	1	1	1	1	1	1	2	4,5
KOH 5811	1	1	1	1	1	1	2,5	3
KOH 5593	1	1	1	1	1	1	6,5	8
LP 698.02	1	1	1	1	1	1	2,5	2
Manu	1	1	1	1	1	1	1,5	1,5
SCHW 420-97-3	1	1	1	1	1	1	2	3
SW 43392	1	1	1	1	1	1	1	1
SW Estrad	1	1	1	1	1	1	1	1,5
Triso	1	1	1	1	1	1	3	3
Tybalt	0	1	1	1	1	1	4,5	4
Uffo	1	1,5	1	1	1	1	4,5	6
Vinjett	1	1	1	1	1	1	2	2
WvB540-06	0	1	1	1	1	1	2,5	2,5
Zebra	0	1	1	1	1	1	1	1

Sort Variety	Kasvuaeg, päeva Growing period, days							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	117	114	110	109	114	113	117	118
Albina	117	118	109	110	114	111	115	115
Granny	119	119	110	107	113	113	117	116
Helle	112	109	106	105	110	110	112	112
Hewilla	116	116	111	108	113	111	115	114
KOH 5811	117	114	109	107	113	113	114	115
KOH 5593	117	115	108	108	111	110	113	113
LP 698.02	120	117	110	111	111	111	118	120
Manu	107	111	107	105	109	109	111	110
SCHW 420-97-3	117	114	108	107	112	112	116	116
SW 43392	116	117	110	108	113	110	115	116
SW Estrad	119	114	111	111	112	111	121	120
Triso	117	117	110	112	112	111	117	117
Tybalt	0	114	110	110	112	111	119	118
Uffo	118	116	111	108	114	113	117	116
Vinjett	117	115	110	111	112	111	117	117
WvB540-06	0	117	111	111	115	114	120	119
Zebra	0	117	108	106	113	111	117	118

Sort Variety	Kleevalk k.a, % Glue protein content, %				Mahukaal, g/l Volume weight, g/l			
	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva
	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1
405-95-4b	36,6	36,6	41,6	46,9	760	771	771	664
Albina	26,7	27,1	29,8	30,2	750	732	751	615
Granny	25,5	32,8	23,8	27,3	773	769	790	643
Helle	29,4	35,3	32	41	740	781	796	687
Hewilla	24,8	34,5	26,6	30,1	774	782	798	675
KOH 5811	25,3	33	27,6	29,2	784	787	789	730
KOH 5593	22,4	34,6	28,3	28,1	785	779	790	725
LP 698.02	27,2	27,3	28,2	27,9	735	730	728	647
Manu	31,6	38,5	33,8	38,6	783	786	801	729
SCHW 420-97-3	25	31,4	25,2	30,8	785	774	798	687
SW 43392	25,8	33,3	29,8	32,2	742	757	780	606
SW Estrad	25	29,3	29	27,4	768	759	776	642
Triso	25,6	27,7	26,5	27,8	773	778	781	676
Tybalt	0	28,2	27,4	32,3	0	729	797	625
Uffo	25	26,2	25	29	769	768	773	700
Vinjett	25,7	27,5	24,5	28,9	762	755	776	679
WvB540-06	0	30,6	28,9	30,3	0	781	796	651
Zebra	0	34,2	27,5	31,5	0	777	798	721

Sort Variety	Proteiin kuivaines Protein d.b, %				Langemisarv, sek Falling number, sec			
	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva
	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1
405-95-4b	15,9	15,8	16,7	17,3	79	115	78	62
Albina	12,6	13,3	12,9	14	62	62	62	62
Granny	12,3	14,1	11,6	12,5	108	86	151	69
Helle	13,9	15	14,2	16	62	98	69	117
Hewilla	11,5	14	12,4	12,7	110	192	176	202
KOH 5811	12,6	14,7	13,1	13,7	158	141	184	143
KOH 5593	11,3	15,3	13,3	12,8	147	141	170	84
LP 698.02	12,9	12,6	12,8	12,7	146	185	201	118
Manu	14,7	16,7	15,9	16,3	86	137	133	124
SCHW 420-97-3	11,7	13,3	11,7	13	116	126	161	176
SW 43392	12,6	14,8	13,7	13,8	63	90	89	100
SW Estrad	11,6	12,9	12,5	12,7	79	89	95	75
Triso	12,2	13,3	12,7	12,5	104	185	133	91
Tybalt	0	13,2	12,2	14,1	0	204	166	164
Uffo	11,6	12,6	11,8	12,8	196	213	233	225
Vinjett	12	13,3	12,3	12,9	93	111	109	103
WvB540-06	0	13,6	13,2	13,1	0	149	144	65
Zebra	0	14,5	13,5	14	0	225	261	118

Sort Variety	Gluteenindeks Gluten index				Zeleny arv / Zeleny value			
	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva	Viljandi	Võru	Kuusiku	Jõgeva
	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1	F1
405-95-4b	71	58	73	45	36,2	56,5	65,5	71,6
Albina	21	14	51	27	27,5	49,4	44,5	49,6
Granny	48	47	81	20	26,7	53,2	41,5	48,1
Helle	30	60	40	33	27,8	56	56,4	68,4
Hewilla	56	47	66	54	23,8	51,5	49,7	50
KOH 5811	81	69	92	62	25,7	55,6	50,7	57,8
KOH 5593	7	19	35	11	24,7	58,3	50,9	51,3
LP 698.02	51	47	79	25	28,1	42	49,2	48,4
Manu	76	89	86	59	31,3	67,5	65,9	73,8
SCHW 420-97-3	63	58	63	38	24,8	46,7	45	54,3
SW 43392	83	86	85	41	25,3	56,7	54,9	54
SW Estrad	75	66	72	20	21,9	45,9	47,5	46,6
Triso	93	82	91	47	25,1	49,3	47,2	52,1
Tybalt	0	79	75	55	0	46,9	43	55,6
Uffo	58	37	46	21	23,9	45,4	44,8	52,4
Vinjett	88	63	86	45	22,7	48,2	42,8	51,2
WvB540-06	0	70	82	37	0	54	52,1	53,5
Zebra	0	49	37	53	0	52,9	49,7	52,3

Suvinisu haigused / Diseases, 1-9 p (1=nakkus puudub/not infected)

Sort Variety	Jahukaste / <i>Erysiphe graminis</i>								Helelaiksus / <i>Septoria</i> spp							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva		Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	1	1	1	1	1	1	1	1,5	2	5	3	3	3	4,5	5	6
Albina	1	1	1	1	1	1	2	2,5	2	4	3	2	3	3	5	6
Granny	1	2	1	1	2,5	5	4	5,5	2,5	4	2	3	3	4,5	5	5
Helle	1	1	1	1	1	1	1	1	3,5	6	3	5	4	6,5	8	7
Hewilla	1	1,5	1	1	1	1	1,5	2	3	5,5	2	4	4	5	5,5	6,5
KOH 5811	1	1	1	1	1	1	4	6	2	5	2	3	3	4	5	5
KOH 5593	1	1	1	1	1	2	2	4	4	5	3	4	3,5	4	5	7
LP 698.02	1	4	1	1	1	4,5	5	5,5	2	4	2	2	3	3	4	5,5
Manu	1	3	1	1	1	3	5	5	3	5	4	4	3	5	5	7
SCHW 420-97-3	1	1	1	1	1	1	2	4	2	6	2	3	3	5	6	6,5
SW 43392	1	1	1	1	1	1	1	1	2	6	2	3	3	3	5	6,5
SW Estrad	1	1	1	1	1	1	1	2	2	4	3	2	3	3	4,5	5,5
Triso	1	1	1	1	1	3	4	5,5	2	5	2	3	3	4	5,5	6,5
Tybalt	0	1	1	1	1	1	1	1	0	5	2	2	3	4	5	5
Uffo	1	1	1	1	1	2	1	1	3	5	3	5	4	5	5,5	7
Vinjett	1	1	1	1	1	1	1	1	4	5	3	4	3	4	5	6
WvB540-06	0	2	1	1	1	1	1	1	0	4	2	3	3	3	5	6,5
Zebra	0	1	1	1	1	2	1	4	0	3	2	2	2,5	3	4	5

Sort Variety	Pruunlaikus / <i>Cochliobolus sativum</i>								Pruunrooste / <i>Puccinia recondita</i>							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva		Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	1,5	2,5	1	2	3	2	3	5	1	1	1	1	1	1	1,5	1
Albina	1,5	3,5	1	2	1	1	4	5	1	1	1	1	1	1	1	1
Granny	2	2,5	1	2	2	2	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1
Helle	1	2	1	3	1	2	5	4,5	1	1	1	1	1	1	1	1
Hewilla	1,5	2,5	1	2	1,5	2	3	2,5	1	1	1	1	1	1	1	1
KOH 5811	2	3	2	2	3	3	5	5	1	1	1	1	1	1	1	1
KOH 5593	1	3	2	2	3	1	5	5	1	1	1	1	1	1	2	3
LP 698.02	1	2	2	2	3	1,5	4	4,5	1	1	1	1	1	1	1	1
Manu	2	3	2	3	3	4	5	5	1	1	1	1	1	1	2	3
SCHW 420-97-3	2	2	1	2	3	2	3,5	3	1	1	1	1	1	1	1	1
SW 43392	1	4	1	2	2,5	1	3,5	4	1	1	1	1	1	1	1	1
SW Estrad	1	2	1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1
Triso	2	2	1	2	1	1	4	4,5	1	1	1	1	1	1	1,5	1
Tybalt	0	3	1	2	1,5	1	3,5	4,5	0	1	1	1	1	1	1,5	1
Uffo	1	3	1	1	1	1	4	4,5	1	1	1	1	1	1	2	1
Vinjett	3	1	1	2	1	2,5	4,5	4,5	1	1	1	1	1	1	1	1
WvB540-06	0	2	1	1	1	2	3	3,5	0	1	1	1	1	1	1	1
Zebra	0	2	1	1	1	1	2,5	2,5	0	1	1	1	1	1	3,5	1,5

Sort Variety	Kollane rooste / <i>Puccinia striiformis</i>								Fusarioos** / <i>Fusarium</i> **							
	Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva		Viljandi		Võru		Kuusiku		Jõgeva	
	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2	F1	F2
405-95-4b	1	1	1	4	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Albina	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Granny	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1,5	1
Helle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1,5
Hewilla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
KOH 5811	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1,5
KOH 5593	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	1,5
LP 698.02	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Manu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
SCHW 420-97-3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1,5	1,5
SW 43392	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1,5	1,5
SW Estrad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Triso	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1,5	2
Tybalt	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	2	2	1	1	2	2
Uffo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2
Vinjett	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2
WvB540-06	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	2	2	1	1	2	1,5
Zebra	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	2	2	1	1	1	2

** - 1 = nakkus puudub, 2 = nakkust esineb vähe, 3 = nakkust esineb tugevalt